

KUNGENS KURVA SKÄRHOLMEN

REVIDERAD HANDLINGSPLAN FÖR UTVECKLINGEN AV DEN REGIONALA KÄRNAN KUNGENS KURVA SKÄRHOLMEN 2009

2009-05-04

Handlingsplanen är ett levande dokument och ska uppdateras regelbundet. Handlingsplanen ska användas för att redovisa statusen av de olika projekt som pågår inom samarbetsorganisationen för Kungens Kurva Skärholmens utveckling.

Upprättad av:

Edward Howard
Samordnare
Stockholms stad/Huddinge kommun

KUNGENS KURVA SKÄRHOLMEN

Inledning

Samarbetsorganisationen för Kungens Kurva Skärholmen har gett Edward Howard, samordnare, uppdrag att sammanställa en handlingsplan för den fortsatta utvecklingen av området. Inriktningen för arbetet har varit att identifiera konkreta projekt på kort och medellång sikt inom ramen för det arbete som pågår inom Stockholm stad och Huddinge kommun för att utveckla området. Samråd har löpande skett med Stockholm stad, Huddinge kommun och privata aktörer i området. Projektens syfte och mål ska syfta till att förverkliga den gemensamma visionen.

Arbetet kommer att gå vidare med genomförande och uppföljning.

Bakgrund

Stockholm stad och Huddinge kommun har under en längre tid samarbetet kring sakfrågor som rör utvecklingen i området Kungens Kurva Skärholmen. Hösten 2002 inleddes ett samarbete mellan privata intressenter i området och en projekt organisation med privata och kommunala aktörer skapades. Man enades om fyra områden som arbetet skulle fokusera på:

- Fysisk miljö, tillgänglighet och trygghet
- Näringsliv, handel och service
- Kultur, upplevelser och rekreation
- Marknadsföring och profilering

Som utgångspunkt för arbetet finns ett strategiskt utvecklingsprogram från mars 2004 vars syfte är att skapa en gemensam stadsmiljö som är lättillgänglig, attraktiv och rymmer en bred mångfald av företag, handel, upplevelser och bostäder. *Visionen för 2030* har nyligen reviderats (september 2008) och lyder:

Kungens Kurva Skärholmen är en levande förstad med en attraktiv mix av handel, arbete, bostäder, kultur och rekreation. Allt inom räckhåll gör området till ett alternativ till city.

Förbifart Stockholm, Södertörnsleden och Spårväg Syd gör det lätt att komma hit oavsett var man är i regionen. Ett lättorienterat hållbart kommunikationssystem med säkra, trygga och upplevelserika bil-, gång- och cykelvägar gör det enkelt att ta sig emellan Kungens Kurva Skärholmens olika delar och skapar attraktiva miljöer för uteserveringar och oväntade möten.

Tillsammans utgör Kungens Kurva Skärholmen Skandinavians mest attraktiva och största område inom familjeshopping. Besökare njuter av områdets turist- och upplevelseattraktioner och ett mångsidigt utbud av varor.

Arbetsplatser, butiker, bostäder, den mångkulturella och pulserande atmosfären tillsammans med den goda miljön har skapat en levande förstad.

Under år 2008 har arbetet fokuserat på att förstärka samarbetet mellan Stockholm stad, Huddinge kommun och privata aktörer. Denna handlingsplan är ett resultat av workshopen *Att hitta drivkraften framåt* (den 9 okt 2008) och ett ökat engagemang från aktörerna i området. Dokumentet ska vara levande och revideras och följas upp regelbundet.

KUNGENS KURVA SKÄRHOLMEN

Organisationen

Idag leds samarbetsorganisationen av en interimsstyrelse (målsättningen är att bilda ett gemensamt bolag med Stockholms stad, Huddinge kommun och privata aktörer).

Stockholms stad har utsett Olle Zetterberg, VD, Stockholms Business Region och Ingela Lindh, VD Stockholms hem som stadens representanter i interimsstyrelsen. Huddinge kommun representeras av Vesna Jovic, kommundirektör, och Arne Douhan, förvaltningschef, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning.

Näringslivet i interimsstyrelsen representeras av Tomas Hermansson, VD, Bonnier Fastigheter, Carl-Michael Augustsson, VD, Granen Fastighetsutveckling, Bo Falk, VD, Boulton, Bernt-Olof Gustavsson, VD, KF Fastigheter, Johan Widström Arena Huddinge/Dagon, Mårten Swahn, Kungens Kurvas företagareförening/McDonalds, Ulf Nicander, Sättra Segeltorps Företagsgrupp.

Det operativa arbetet utförs i organisationens samordningsgrupp. Idag består samordningsgruppen av representanter från Stockholms stad, Huddinge kommun och privata aktörer. Samordningsgruppens huvuduppgift är att arbeta med den årliga handlingsplanen. I samordningsgruppen ingår följande personer:

Isabella Andersson	EFM Group
Rolf Andersson	KF Fastigheter
Carl Michael Augustsson	Granen Fastighetsutveckling
Manne Berger	Brostaden
Katja Bolander	EFM Group
Pia Forsberg	Huddinge kommun
Larisa Freivalds	Stockholms Exploateringskontor
Torbjörn Jansson	Stockholm Business Region
Miranda Jensen	Bonnier Fastigheter
Katarina Johansson	Stockholms stadsbyggnadskontor
Maria Jonsson	Brostaden
Torsten Malmberg	Stockholms stadsbyggnadskontor (gruppens ordförande)
Rune Ney	Skärholmens stadsdelsförvaltning
Ulf Nicander	Sättra Segeltorps Företagsgrupp
Lennart Olsson	Representant KF Fastigheter
Gunilla Sundström	Huddinge kommun
Mårten Swahn	Kungens Kurvas Företagareförening/McDonalds
Rima Thor	Heron City
Thomas Tranberg	Bonnier Fastigheter
Johan Widström	Arena Huddinge/Dagon
Edward Howard	Samordnare
Ali Baniasadi	Huddinge kommun

För att öka effektiviteten i arbetet ska olika arbetsgrupper utses. Arbetsgrupperna ska utses i samband med framtagandet av handlingsplanen. Arbetsgrupperna ska vara flexibla och kopplade till ett specifikt projekt. Det innebär att gruppernas sammansättning och inriktning kan förändras beroende på vilka projekt och frågor som är aktuella och att nya grupper kan bildas vid behov. Edward Howard arbetar som samordnare mellan de olika grupperna.

KUNGENS KURVA SKÄRHOLMEN

Syfte

Organisationen för samarbetet kommer att göra en plattform för samverkan i frågor som rör utvecklingen av området Kungens Kurva Skärholmen och se till att samverkan mellan statliga, kommunala och privata aktörer som har inverkan på områdets utveckling går så bra som möjligt. Samarbetet skall verka för en långsiktig och sund tillväxt och utveckling i Kungens Kurva Skärholmen i linje med områdets vision.

Mål

Kungens Kurva Skärholmen skall vara Skandinaviens mest attraktiva och största område inom shopping, handel och upplevelser.

Strategi

Organisationen skall ta fram och förankra en årlig handlingsplan samt driva konkreta och mätbara projekt som gynnar områdets tillväxt och utveckling.

KUNGENS KURVA SKÄR HOLMEN

Fysisk miljö, tillgänglighet och trygghet

En genomtänkt fysisk miljö och god tillgänglighet är en förutsättning för områdets utveckling till en regional kärna. Det innebär bland annat starka lokala samband och en lättorienterad trafikstruktur med säkra och trygga gång-, bil och cykelvägar. Detta är även viktigt för att Kungens Kurva Skärholmen ska bli attraktivt för företag som behöver god tillgänglighet på arbetskraft. Tillgängligheten till områdets gröna delar kan göra Kungens Kurva Skärholmen mer attraktiv samt fylla en funktion för människor. Kontaktytorna med omlandet och mellan områdena kan förbättra områdets miljö.

Nyckelord och fraser som har nära koppling till *Visionen för 2030* och utvecklingsområden *Fysisk miljö, tillgänglighet och trygghet* är bland annat; levande förstad, lätt att komma hit, lättorienterad, säkra, trygga bil-, gång-, och cykelvägar, attraktiva miljöer, tillsammans.

- Projekt:** **Fastighetsinventering med fokus på skötsel och underhåll**

Syfte: Att skapa engagemang bland fastighetsägarna i arbetet med att förbättra områdets utemiljö och göra området mer attraktivt

Mål: Att identifiera samt genomföra ett antal enkla åtgärder som kan förbättra områdets utemiljö och göra området mer attraktivt

Grupp: Carl Michael Augustsson, Manne Berger, Johan Widström, Edward Howard

Status: Ett brev till fastighetsägare som presenterar målet och arbetet med samarbetsorganisationen kommer att skickas ut. Brevet ska bjuda in andra fastighetsägare i Kungens Kurva Skärholmen till dialog om utvecklingen av området. En ökad dialog med aktörer kan leda till en eventuell samordning av skötsel och på sikt även underhåll. Gruppen arbetar vidare med förslag till brev och informationsmaterial. Brevet ska skickas ut i maj/juni.
- Projekt:** **Uppföljning av utformning av den offentliga miljön**

Syfte: Att följa upp och kontrollera vad som har gjorts och vad som kan göras parallellt med områdets fördjupade översiktsplan och områdesprogrammet för Bredäng, Sättra, Segeltorp och Vårby

Mål: Att identifiera projekt som kan förbättra gång- och cykelvägar mellan Kungens Kurva och Skärholmen

Grupp: Alexandra Matsson, Gunilla Sundström, Katarina Johansson, Rune Ney, Sofia Brydolf, Edward Howard

Status: En ny grupp har bildats för att arbeta med förbättringar av gång- och cykelvägar mellan områdena. Gruppen har varit ute i området och inventerat gång- och cykelvägar. Ett möte för att diskutera konkreta förslag har bokats in den 25 maj.

KUNGENS KURVA SKÄRHOLMEN

3. **Projekt:** **Åtgärder på trafiknätet i och kring Kungens Kurva Skärholmen**
Syfte: Att förbättra tillgängligheten till området och att göra det lättåtkomligt med lättorienterade och säkra vägar
Mål: Att genomföra ett antal trimningsåtgärder som lyfts fram i WSPs rapport daterad 2008-05-30
Delprojekt: Vägskyltning inom området
Syfte: Att förbättra vägs skyltningen inom området och att göra det lättare att hitta Skärholmen från Kungens Kurva och vice versa.
Mål: Nya vägvisningsskyltar inom området
Delprojekt: Vägskyltning från E4
Syfte: Att förbättra framkomligheten till området och trafikflödet
Mål: Nya skyltar och namnändring av trafikplats Lindvreten
Grupp: Rolf Andersson och Lennart Olsson (KF Fastigheter), Thomas Tranberg (Bonnier Cityfastigheter), Anders Bodström (IKEA), Rima Thor (Heron City), Gunilla Sundström, Jesper Skiöld (Huddinge), Edward Howard
Status: Gruppen har haft ett möte med Vägverket den 7:e april. En ny vägvisningsplan har samråts med Vägverket. Vägmarkeringen norrifrån har förändrats och väjningsplikten från rampen mot Smistavägen är borttagen. Ett nytt möte med Vägverket har bokats in den 28 augusti.
4. **Projekt:** **Förbättrade kollektivtrafikförbindelser**
Syfte: Att öka antalet besökare till området och att göra det lättare att ta sig emellan områdena med kollektivtrafik
Mål: Att bilda en grupp med berörda aktörer för att förbättra kollektivtrafikförbindelser i området
Delprojekt: En ny hållplats för Flygbussarna
Syfte: Att öka antalet besökare till området och utveckla områdets potential som turistmål
Mål: En ny hållplats för Flygbussarna invid Skärholmens T-banas norra uppgång
Grupp: Edward Howard, Ulf Nicander, Jesper Skiöld
Status: Gruppen ska utökas med representanter från Stockholms trafikkontor och SL för att fortsätta dialogen om förbättrade kollektivtrafikförbindelser. Trafikkontoret är positivt till att Flygbussarna får stanna närmare centrumet och nästa steg är att kontakta SL.
5. **Projekt:** **En gemensam visions- och gestaltsbild över området**
Syfte: Att gemensamt visa den fysiska visionen för Kungens Kurva Skärholmen för att förstärka sambandet mellan områdena
Mål: Att ta fram en gemensam visions- och gestaltsbild
Grupp: Gunilla Sundström, Katarina Johansson, Rune Ney, Kristin Eklund, Germund Larsson, Inge Almqvist, Anton Västberg, Johanna Tullhage Wadhstorp, Jesper Skiöld, Edward Howard
Status: Förslag (volymstudie) till visions- och gestaltsbild har presenterats för samordningsgruppen och synpunkter har samlats in. Nästa steg är att redovisa volymstudien för den kommunala ledningsgruppen och därefter ta fram en illustration. Ett möte med ledningsgruppen har bokats in den 27 maj.

KUNGENS KURVA SKÄRHOLMEN

6. **Projekt:** **Revidering och uppdatering av pågående projekt**
Syfte: Att stödja samarbetet som pågår mellan Huddinge kommun och Stockholm stad för att möjliggöra den önskade gemensamma utvecklingen
Mål: Att redovisa genomförda, pågående och kommande projekt
Grupp: Gunilla Sundström och Katarina Johansson
Status: Dokumentet är klart och har presenterats för samordningsgruppen.
7. **Projekt:** **Samråd fördjupad översiktsplan för Kungens Kurva**
Syfte: Att redovisa förutsättningar för områdets utveckling
Mål: Samråd
Ansvar: Gunilla Sundström
Status: Remiss och samråd av planförslaget planeras ske under tredje kvartalet 2009. Efter samråd sker en bearbetning och en utställning av det bearbetade planförslaget. Det är slutligen kommunfullmäktige som fattar beslut om planen ska godkännas, vilket beräknas kunna ske kring halvårsskiftet 2010.

KUNGENS KURVA SKÄRHOLMEN

Näringsliv, handel och service

Området omsätter uppskattningsvis mellan 6,5 - 7 miljarder kronor årligen och närmare 20 miljoner människor besöker området varje år. Det mesta tyder på att trenden fortsätter och att handeln förstärker sin position som områdets motor. Det unika med Kungens Kurva Skärholmen är att det finns volymhandel och ett mer shoppingbetonat utbud inom ett avgränsat område. Men för att behålla attraktionskraften är det viktigt att serviceutbudet utvecklas och att det ständigt finns ett mångsidigt utbud av intressanta varor. När serviceutbudet utvecklas, blir området också mer intressant för lokalisering av andra arbetsplatser/verksamheter. Vidare finns det en trend att kunderna inte bara nöjer sig med att åka och handla utan även vill kunna sätta sig på en bra restaurang, göra ett biobesök eller en annan aktivitet.

Nyckelord och fraser som har nära koppling till *Visionen för 2030* och utvecklingsområden *Näringsliv, handel och service* är bland annat; levande förstad, en attraktiv mix av handel, arbete, bostäder, kultur och rekreation, räckhåll, uteserveringar, Skandinaviens mest attraktiva och största område inom familjeshopping, turist- och upplevelseattraktioner, ett mångsidigt utbud av varor.

- Projekt:** **Bildande av bolaget Kungens Kurva Skärholmen Utveckling AB**
Syfte: Att skapa en gemensam plattform för samverkan och utveckling samt förstärka samarbetet mellan Stockholm stad, Huddinge kommun och privata aktörer för att nå *Visionen för 2030*
Mål: Ett bolag med finansiering från Stockholms stad, Huddinge kommun och privata aktörer
Status: Arbetet att bilda ett bolag pågår och samordning kommer att ske i samband med Stockholms stadsledningskontors arbete med Söderortsvision.
- Projekt:** **Kartläggning av Kungens Kurva – omsättning och utveckling**
Syfte: Att skapa ett bra underlag för framtida mätningar av områdets utveckling som lätt kan jämföras med andra handelsområden. En grundlig kartläggning har ett stort värde vid företagskontakter och etableringar
Mål: Att Kungens Kurva finns med i Handels Utredningsinstitut årliga mätningar av handelsområden i Sverige
En gemensam sammanställning med siffrorna från SKHLM - The Capital of Shopping och Kungens Kurva
Grupp: Rolf Andersson, Pia Forsberg, Edward Howard
Status: HUI har presenterat ett förslag till arbetet och gruppen har diskuterat hur man kan höja svarsfrekvensen för att få så bra siffror som möjligt. Samordningsgruppen rekommenderar att HUI får uppdraget.
- Projekt:** **Kundundersökning och enkät**
Syfte: Att undersöka kundernas uppfattning om området och vad besökarna i området har för vanor/shoppingmönster
Mål: Att få in 1000 svar från besökare till området och att sammanställa en enkel analys
Grupp: Ali Baniasadi, Pia Forsberg, Edward Howard
Status: Ett antal studenter har anlitats och arbetet kommer att fortsätta under året.

KUNGENS KURVA SKÄRHOLMEN

Kultur, upplevelser och rekreation

Kultur, upplevelser och rekreation spelar en allt större roll för ett områdes attraktionskraft. För att få fler folk att stanna behövs det attraktiva miljöer samt upplevelserika och naturliga mötesplatser. Mötesplatser och aktiviteter som kan skapa oväntade möten ger möjligheter till merförsäljning för handeln eftersom allt fler väljer att stanna längre i området. Shoppingturism är också en underskattad del av områdets utveckling, även om Kungens Kurva Skärholmen står högt på många besökslista.

Nyckelord och fraser som har nära koppling till *Visionen för 2030* och utvecklingsområden *Kultur, upplevelser och rekreation* är bland annat; Levande förstad, upplevelserika bil-, gång- och cykelvägar, attraktiva miljöer, turist- och upplevelseattraktioner, oväntade möten, pulserande atmosfär.

- Projekt:** **Evenemang och mötesplatser**

Syfte: Att förbättra upplevelserna i området och att skapa förutsättningar för evenemang eller en etablering av en naturlig mötesplats som leder till att besökare stannar länge i området

Mål: Att identifiera och etablera en mötesplats eller ett återkommande evenemang som till exempel en skateboard park, en utomhusmarknad, utomhusscen, en utomhusbio eller en tillfällig sommarpark med lekplats och café

Grupp: Eva Eriksson, Toralf Nilsson, Gunilla Sundström, Roland Berndt, Mats Sylwan, Katarina Johansson

Status: En ny grupp har bildats med representanter från Stockholms stad och Huddinge kommun. Ett gemensamt möte planeras den 2 juni för att diskutera förslag och hitta intressanta samarbetspartners
- Projekt:** **Natur- och kulturupplevelser**

Status: Nytt projekt

Syfte: Att göra områdets natur mer tillgänglig och upplevelserik för att öka attraktionskraften och antalet besökare till området. Att förbättra kopplingen till naturområden

Mål: Att förnya samarbetet med Huddinge kommun och Stockholm stad för att identifiera natur- och kulturprojekt, samt tydligare entréer och gemensam skyltning till naturreservaten

Grupp: Eva Eriksson, Toralf Nilsson, Gunilla Sundström, Roland Berndt, Mats Sylwan, Katarina Johansson

Status: En ny grupp har bildats med representanter från Stockholms stad och Huddinge kommun. Ett gemensamt möte planeras den 2 juni för att diskutera förslag och hitta intressanta samarbetspartners

KUNGENS KURVA SKÄRHOLMEN

Marknadsföring och profilering

Marknadsföring och profilering kommer att vara betydelsefullt för Kungens Kurva Skärholmens framtida framgång. Hur man profilerar sig i förhållande till andra områden blir allt mer viktigt inom ett upptagningsområde som Mälardalsregionen. Hur lyfter man fram det unika som finns i området och hur förbättrar man sambandet mellan SKHLM – The Capital of Shopping och Kungens Kurva i ett marknadsföringssammanhang? Marknadsförings- och profileringsarbetet behövs för att skapa en helhet och för att få folk att välja Kungens Kurva Skärholmen som utflyktsmål. Det gäller att öka medieintresset.

Nyckelord och fraser som har nära koppling till *Visionen för 2030* och utvecklingsområdet *Marknadsföring och Profilering*; Ett alternativ till city, lättorienterat, oväntade möten, tillsammans, Skandinaviens mest attraktiva och största område inom familjeshopping.

- Projekt:** **Gemensam annonsering**
Syfte: Att gemensamt marknadsföra området som Skandinaviens mest attraktiva och största shoppingområde
Mål: Fyra gemensamma annonser under 2009
Grupp: Kenneth Sundström, Katja Bolander, Edward Howard
Status: SKHLM – The Capital of Shopping hade en annons i Kungens Kurvas bilaga.
- Projekt:** **Marknadsföringsskyltar**
Syfte: Att marknadsföra ett gemensamt område till alla som åker på Sveriges mest trafikerade väg
Mål: Två skyltar – en i norr och en i söder
Grupp: Katja Bolander, Kenneth Sundström, Edward Howard, Mariana Vodovosoff, Ali Baniasadi
Status: Förslagsskisser till skyltarna är framtagna. Samordningsgruppen rekommenderar att arbetet fortsätter så att man kan få ett preliminärt svar från Vägverket och andra myndigheter avseende placering. Projektet behöver ytterligare finansiering från privata aktörer.
- Projekt:** **En gemensam besökskarta för konsumenter**
Syfte: Att göra det lättare att orientera sig i området, ta sig emellan områdena och marknadsföra områdets utbud
Mål: En gemensam besökskarta som skapar känslan av ett område för besökare
Grupp: Katja Bolander, Kenneth Sundström, Edward Howard
Status: En preliminär diskussion om en besökskarta har lett till en rekommendation inom samordningsgruppen att arbetet ska gå vidare. Arbetet med kartan bör samordnas med förbättringar av gång- och cykelvägar i områdena.

KUNGENS KURVA SKÄRHOLMEN

4. **Projekt:** **Gemensamma informations tavlor vid t-bana och busshållsplatser**
Syfte: Att göra det lättare att orientera sig i området och ta sig emellan områdena
Mål: Skyltar som skapar en känsla av ett sammanhållet område
Status: Ingen grupp är formellt utsedd men arbetet kommer att fortsätta inom ramen för förbättringar av gång- och cykelvägar
5. **Projekt:** **Gemensamma nyheter – nyhetsbrev, hemsidor, profil**
Syfte: Att skapa en känsla av ett område genom gemensamma pressmeddelanden och nyheter
Mål: En förstärkt satsning på nyhetsbrev och gemensamma meddelanden och gemensam information på respektive hemsidor
Grupp: Mariana Vodovosoff, Ali Baniyadi, Edward Howard
Status: En ny profil har tagits fram. Huddinge kommuns hemsida har uppdaterats och kommer att fungera som informationsportal för samarbetet. En liknande sida på Stockholms hemsida har diskuterats och nästa steg är förankring. Ett nytt nyhetsbrev har skickats ut via e-post och adresslistan har uppdaterats.